

شناسایی، جمع‌آوری و ارزیابی ژنوتیپ‌های گردو در استان کرمانشاه

ابوالحسن حاجی‌امیری

مرکز تحقیقات کشاورزی کرمانشاه

مطالعات جمع‌آوری و انتخاب کلونها از مهمترین برنامه‌های تحقیقات گردو در ایران به شمار می‌رود. با توجه به اهمیت ژنوتیپ و اکوتیپ‌های بومی گردو در اصلاح نباتات (clonal selection) شناسایی و جمع‌آوری بذور ۷۸ ژنوتیپ برتر گردو بمدت سه سال در طی سالهای ۱۳۷۶ تا ۱۳۷۸ براساس اطلاعات باغداران محلی و اندازه‌گیری صفات مربوطه در شهرستانهای صحنه، کنگاور، سنقر، پاوه، جوانرود و مناطق ریجاب و بیلوار در استان کرمانشاه انجام گردید. مطالعات بر روی ۹ صفت میوه شامل: شکل میوه، وضعیت سطح چوبی، میزان چسبندگی پوست چوبی به مغز، وضعیت چاقی یا درشتی مغز، رنگ مغز، وزن دانه، وزن پوست چوبی، وزن مغز و درصد مغز با استفاده از دیسکریپتور انجام گردید. براساس مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن تعدادی از ژنوتیپ‌ها بر اساس درصد مغز، وزن مغز و وزن میوه که در بررسی‌های اولیه انتخاب شده‌اند؛ عبارتند از: پاوه ۲، جوانرود ۲، کنگاور ۱ و بیلوار ۱۱ و ۳۹ هر یک با ۵۵ درصد مغز به بالا در کلاس A و رده اول قرار دارند. ژنوتیپ پاوه ۶ و صحنه ۴ و ۵ و ۶ و ۷ با بیش از ۷ گرم وزن مغز در کلاس A و رده اول قرار دارند. ژنوتیپ‌های شماره پاوه ۸، صحنه ۴ و ۵ و ۶ و ۷ با بیش از ۱۵/۵ گرم وزن میوه خشک در کلاس A و رده اول قرار دارند. که تعدادی از بذور آنها جهت کاشت در کلکسیون نگهداری میشوند.